

C.U.SHAH UNIVERSITY

Winter Examination-2021

Subject Name : Human Resources Management - I

Subject Code : 4CO03HRM1

Branch: B.Com (Gujarati)

Semester: 3

Date: 22/12/2021

Time: 02:30 To 05:30

Marks: 70

Instructions:

- (1) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (2) Instructions written on main answer book are strictly to be obeyed.
- (3) Draw neat diagrams and figures (if necessary) at right places.
- (4) Assume suitable data if needed.

- Q-1** **Attempt the following questions:** **(14)**
- a) ભારતમાં માનવ સંસાધન સંચાલન સંપૂર્ણપણે ક્યારથી સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું? 1
 (a) 1970-71 (b) 1980-81 (c) 1990-91 (d) 1960-61
- b) કોઈ પણ વ્યવસ્થાતંત્રની સફળતાનું રહસ્ય કોના પર આધારિત છે? 1
 (a) માનવ તત્ત્વ પર (b) યંત્રસામગ્રી પર (c) માલસામગ્રી પર (d) બજાર પર
- c) સામાન્યતઃ માનવ સંસાધન આયોજનનાં તબક્કા કેટલાં છે? 1
 (a) બે (b) ત્રણ (c) ચાર (d) પાંચ
- d) માનવ સંસાધન આયોજનનાં પ્રકાર કેટલા છે? 1
 (a) બે (b) ત્રણ (c) ચાર (d) પાંચ
- e) _____ એ હેતુ નહિ પરંતુ સાધન છે. 1
 (a) કાર્યવર્ણન (b) કાર્યમૂલ્યાંકન (c) કાર્યવિશ્લેષણ (d) એકપણ નહિ
- f) “પરિબળોની તુલના પધ્ધતિ” કોની મુખ્ય પધ્ધતિ છે? 1
 (a) કાર્યમૂલ્યાંકન (b) કાર્યવર્ણન
 (c) કાર્યવિશ્લેષણ (d) કર્મચારી મૂલ્યાંકન
- g) વૈજ્ઞાનિક ભરતી અનુસાર કર્મચારી પસંદગી એટલે ----- 1
 (a) એકપણ નહિ (b) અવ્યવસ્તીત ભરતી
 (c) આડેધડ ભરતી (d) Right man at right place કહેવતને ચરિતાર્થ કરતી ભરતી
- h) યોગ્ય જગ્યા માટે, યોગ્ય સંખ્યામાં, યોગ્ય સમયે, યોગ્ય માણસો પ્રાપ્ત કરવા તેને શું કહેવાય છે? 1
 (a) ભરતી (b) બદલી (c) બઢતી (d) ભરતરફ
- i) એટલે કામદારોને એકમની માલિકી, સંચાલન અને નફાની વહેંચણીમાં ભાગીદાર બનાવવા. 1
 (a) સહભાગીદારી (b) નફાભાગ (c) વેતન + કમિશન (d) એકપણ નહિ
- j) નીચેના પૈકી કઈ વેતન પ્રથાને વ્યક્તિગત પ્રોત્સાહક વેતન પ્રથા કહેવામાં આવે છે? 1
 (a) હેલ્સી પ્રીમિયમ યોજના (b) પ્રિસ્ટમેનની યોજના (c) સમય વેતન પ્રથા (d) કાર્યવેતન પ્રથા

- k) કામદાર નિવૃત્તિ વખતે તેને પ્રોવિડન્ટ ફંડ ઉપરાંત નીચેના પૈકી કઈ રકમ મળવાથી કામદારને પ્રાણવાયુ સમાન લાગે છે? 1
 (a) બોનસ (b) ગ્રેજ્યુઈટી (c) કદરદાની (d) આમાંથી એક પણ નહિં
- l) કરવીએ માલિકની ફરજ છે અને તે પ્રવૃત્તિઓનો લાભ લેવોએ મજૂરોનો અધિકાર છે. 1
 (a) માલિક કલ્યાણ પ્રવૃત્તિ (b) મજૂર કલ્યાણ પ્રવૃત્તિ
 (c) મજૂર વિવાદ પ્રવૃત્તિ (d) આમાંથી એક પણ નહિં
- m) AITUCનું આખું રૂપ-નામ શું? 1
 (a) All India Trade Union Committee (b) All India Trade Union Congress
 (c) Ahmedabad Industrial Trade Union Corporation
 (d) All India Trade Union
- n) ભારતમાં ઔદ્યોગિક સંગઠન ચળવળની શરૂઆત કયા વર્ષથી શરૂ થઈ? 1
 (a) 1857 (b) 1878 (c) 1875 (d) 1887

Attempt any four questions from Q-2 to Q-8

- Q-2 **Attempt all questions** (14)
 (a) માનવ સંસાધન આયોજનના હેતુઓ જણાવો. 7
 (b) માનવ સંસાધન સંચાલનના લક્ષણો સમજાવો. 7
- Q-3 **Attempt all questions** (14)
 (a) માનવ સંસાધન ભરતીના બાહ્ય પ્રાપ્તિ સ્થાનો જણાવો. 7
 (b) પસંદગીની પ્રક્રિયા ચર્ચો. 7
- Q-4 (14)
 કામગીરી મૂલ્યાંકનના ફાયદા – મયાદાઓ સમજાવો.
- Q-5 (14)
 માનવ સંસાધન આયોજનને અસર કરતા પરિબલો સમજાવો.
- Q-6 **Attempt all questions** (14)
 (a) કામદાર મજૂર કલ્યાણ પ્રવૃત્તિની જરૂરિયાત સમજાવો. 7
 (b) મજૂર કલ્યાણ સામાજિક સલામતીને અસર કરતાં પરિબલો જણાવો. 7
- Q-7 **Attempt all questions** (14)
 (a) મજૂરસંઘના પ્રકારો જણાવો. 7
 (b) મજૂરસંઘ પ્રવૃત્તિના ધીમા વિકાસના કારણો જણાવો. 7
- Q-8 **Attempt all questions** (14)
 (a) આદર્શ વેતન પ્રથાના લક્ષણો સમજાવો. 7
 (b) પ્રાચીન પરંપરાગત વેતન પ્રથાઓ સમજાવો. 7

